

Badania przesiewowe w kierunku wykrycia raka piersi

Jaki jest cel tej ulotki?

Ulotka ta zawiera informacje na temat przesiewowych badań piersi. Ma ona pomóc Ci podjąć decyzję czy wziąć udział w **Programie Badań Przesiewowych Wykrywających Raka Piersi**.

Na czym polegają badania przesiewowe ?

W badaniach wykorzystuje się zdjęcia rentgenowskie w celu wykrycia raka piersi we wczesnym jego stadium, kiedy to nie jest on jeszcze ani widoczny, ani wyczuwalny. Tego typu zdjęcia nazywa się zdjęciami mammograficznymi.

Rak piersi jest najczęstszą odmianą nowotworu wśród kobiet a prawdopodobieństwo jego wystąpienia wzrasta wraz z wiekiem. Badania przesiewowe zmniejszają ryzyko śmierci z powodu raka piersi.

Komu i jak często oferowane są badania przesiewowe?

Obecnie na badania zapraszane są wszystkie kobiety między 50. i 70. rokiem życia. Badanie wykonywane jest co 2 lata, a swoje pierwsze zaproszenie powinnaś otrzymać przed ukończeniem 51 lat. Do kobiet powyżej 70. roku życia tego typu zaproszenia nie są już wysyłane. Nie oznacza to jednak, że nie mogą się one przebadać - aby umówić się na badanie należy zadzwonić do miejscowego ośrodka, który je przeprowadza i poprosić o wizytę.

Bez względu na to czy zdecydujesz się na badanie przesiewowe w kierunku raka piersi, czy też nie, w razie jakichkolwiek problemów z piersiami, skontaktuj się niezwłocznie ze swoim lekarzem pierwszego kontaktu.

Jakie korzyści przynoszą badania przesiewowe?

Regularne badania przesiewowe zapobiegają śmierci z powodu raka piersi. Badanie może wykazać obecność raka w jego wczesnym stadium, zanim Ty sama zorientujesz się, że coś Ci dolega. Im wcześniej postawiona zostanie diagnoza, tym większe są wtedy Twoje szanse na przeżycie. Wczesne wykrycie choroby zmniejsza prawdopodobieństwo konieczności wykonania mastektomii (amputacji piersi) czy zastosowania chemioterapii.

Czy badania przesiewowe w kierunku raka piersi wykrywają każdy typ nowotworu?

Nie. Niektóre rodzaje nowotworów nie są widoczne na zdjęciach mammograficznych i dlatego też nie można ich zdiagnozować. W takich przypadkach nawet najbardziej wykwalifikowani radiolodzy nie są w stanie rozpoznać zmian nowotworowych na zdjęciach mammograficznych.

Czy badania przesiewowe chronią przed rakiem piersi?

Nie. Badania te służą jedynie wykrywaniu raka jeżeli dana osoba na niego już choruje. Dzięki badaniu możliwe jest jednak zdiagnozowanie choroby w jej wczesnym stadium.

Jakie są ujemne strony badań przesiewowych?

Mammografia wiąże się z wystawieniem piersi na niewielkie promieniowanie. Czasami wyniki mammografii nie wykazują żadnych nieprawidłowości, nawet jeśli pacjentka ma raka. Mówi się wtedy o fałszywym wyniku negatywnym. Powinnaś zatem również sama badać swoje piersi (patrz ulotka).

Czasami wyniki mammografii mogą wykazać nieprawidłowości i wówczas pacjentka jest poproszona o wykonanie dodatkowych badań, które później wykluczają obecność nowotworu. Mamy wtedy do czynienia z fałszywym wynikiem pozytywnym.

Badanie wykrywa nowotwory, które następnie poddawane są leczeniu, a które w przypadku braku badania nie zostałyby nigdy wykryte.

Kiedy zdecydujesz się na badanie, możesz czuć się niespokojna i zdenerwowana. Jest to jednak tylko stan przejściowy.

Gdzie mam się udać na badanie?

W zależności od tego gdzie mieszkasz badania wykonuje się w specjalnie do tego celu wyposażonych pojazdach (mammobusach) lub miejscowych przychodniach czy szpitalach. W zaproszeniu, które otrzymasz będzie znajdowała się informacja na temat tego gdzie się udać w celu wykonania mammografii. Zawsze przed datą badania, celem zarejestrowania na konkretną godzinę, skontaktuj się telefonicznie z ośrodkiem, który ma przeprowadzić badanie, szczególnie jeżeli potrzebujesz pomocy (np. poruszasz się na wózku inwalidzkim) lub termin badania Ci nie odpowiada.

Jak przebiega samo badanie?

Badania mammograficzne przeprowadzane są przez najwyższej klasy specjalnie przeszkolonych techników elektroradiologów (głównie przez kobiety). Zostaniesz poproszona o rozebranie się do pasa. Prosimy aby pacjentki przed badaniem nie stosowały talku.

Osoba, która przeprowadza mammografię zada Ci kilka pytań i wyjaśni na czym polega badanie. Następnie umieści ona kolejno Twoje piersi pomiędzy dwoma specjalnymi płytkami i wykona dwa zdjęcia każdej piersi. Aby uzyskać dokładny obraz piersi, muszą one na kilka sekund zostać dokładnie dociśnięte do płytek.

Wykonanie zdjęć mammograficznych zajmuje tylko kilka minut, a cała wizyta powinna trwać około pół godziny.

Czy badanie jest bolesne?

Większość kobiet uważa badanie za nieprzyjemne. Niektóre twierdzą, że jest ono bolesne, ale tylko przez kilka sekund. Tylko niewielka grupa kobiet odczuwa ból już po samym badaniu.

Kiedy otrzymam wyniki?

List zawierający wynik mammografii zostanie wysłany na Twój adres w przeciągu 15 dni roboczych od daty wykonania badania..

Jakiego wyniku mogę się spodziewać?

Większość kobiet otrzymuje prawidłowy wynik badania (ich zdjęcia mammograficzne nie wykazują obecności raka). Nie wyklucza to jednak ryzyka zachorowania.

W przybliżeniu, jedna na 20 kobiet jest wzywana ponownie, ponieważ jej zdjęcia mammograficzne sugerują potrzebę przeprowadzenia dodatkowych badań. Dzieje się tak najczęściej w przypadku kobiet, które po raz pierwszy zgłosiły się na badanie, gdyż ich wyników nie można porównać z wcześniejszymi. Coś co wygląda nietypowo na Twoim pierwszym zdjęciu mammograficznym może okazać się w Twoim przypadku zupełnie normalnym stanem.

Możemy przeprowadzić dodatkowe badania takie jak kolejna mammografia, USG czy biopsja igłowa piersi. Biopsja igłowa polega na pobraniu niewielkiej próbki tkanki

(możemy w tym celu zastosować znieczulenie miejscowe). Badania te przeprowadza się w celu sprawdzenia czy rzeczywiście masz raka.

Co gdy okaże się, że mam raka?

Zaopiekuje się Tobą zespół specjalistów zajmujących się leczeniem raka piersi. Porozmawiają oni z Tobą na temat postawionej diagnozy, wsparcia jakie możesz otrzymać oraz różnych możliwości leczenia. Większość - choć nie wszystkie - nowotwory wykryte podczas badania przesiewowego można skutecznie wyleczyć.

Co dzieje się z moim zdjęciem mammograficznym po badaniu?

Zdjęcia mammograficzne są przechowywane przez co najmniej dziesięć lat. Zaczynamy już korzystać z mammografii cyfrowej, co oznacza, że Twoje zdjęcia mammograficzne wyświetlane są na ekranie komputera, a następnie zapisywane w formie plików.

Aby zapewnić Ci jak najlepszą opiekę dokonujemy regularnego przeglądu archiwum zawierającego wyniki badań przesiewowych. W tym też celu dostęp do archiwum ma również personel zatrudniony w innych częściach służby zdrowia.

Na raka piersi możesz zachorować w każdej chwili. Także w okresie pomiędzy dwoma badaniami przesiewowymi. Samobadanie piersi to nauczenie się własnego ciała tak, by jak najwcześniej móc zauważyć zachodzące zmiany. Najważniejsze w samobadaniu piersi jest ustalenie tego, co jest normalne dla Ciebie oraz natychmiastowe poinformowanie lekarza pierwszego kontaktu o niepokojących zmianach.

Zmiany w piersiach mogą być zupełnie niegroźne, jednak pamiętaj by je natychmiast sprawdzić. Oto kilka rzeczy, na które powinnaś zwrócić uwagę:

- guzki, zgrubienia czy nierówne powierzchnie;
- zmiany w wyglądzie, jak na przykład marszczenia lub zagłębienia w skórze;
- dyskomfort lub ból; oraz wyciek z brodawki, wysypka, zaczerwienienie, które nie ustępuje lub zmiany pozycji brodawki (inny kąt ustawienia lub wciągnięcie).

Jeśli zauważysz nietypowe dla siebie zmiany w piersiach, skontaktuj się natychmiast ze swoim lekarzem pierwszego kontaktu.

W treści wykorzystano materiały ze strony :

<http://www.cancerscreening.nhs.uk/breastscreen/publications/breast-screening-polish.pdf>